

## LEGAL ANALYSIS OF DEBT COLLECTION PRACTICES UNDER THE DEBT COLLECTION ACT B.E. 2558

Jirawan THONGPAYUP<sup>1</sup>, Arthorn CHAROENKAMPEE<sup>1</sup> and Wuttikorndech SAMNGAMYA<sup>1\*</sup>

1 Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand;

thongsooksaraban@gmail.com (Corresponding Author)

### ARTICLE HISTORY

**Received:** 19 September 2025

**Revised:** 3 October 2025

**Published:** 16 October 2025

### ABSTRACT

This study aims to analyze the enforcement issues of the Debt Collection Act B.E. 2558 (2015), particularly in cases where the offender is a natural person or a juristic person, which directly affects the determination of liability and criminal penalties. The key problems identified include the inappropriate timing and frequency of debt collection contacts, which may infringe upon the debtor's personal rights, and the inadequacy of penalty provisions to effectively deter or prevent violations. Based on the analysis, it is proposed that Section 9 be amended to redefine the permissible contact hours to Monday through Friday from 09:00 to 18:00, and on public holidays from 09:00 to 12:00, with a maximum of three contact attempts per day. This aims to protect the debtor's personal rights more appropriately. Furthermore, it is recommended to increase the fines stipulated in Sections 36, 37, and 44—quadrupling the penalties for natural persons and doubling them for juristic persons—to enhance compliance and deterrence. The study also suggests incorporating provisions for “measures of safety” under the Criminal Code, such as occupational prohibitions or bail conditions, applicable to natural persons who commit offenses. Prosecutors or injured parties should be empowered to petition the court to impose such measures, with clear factual grounds stated in the complaint. These proposed amendments would improve the effectiveness and enforceability of the law, reduce violations of personal rights, and promote fairness in the debt collection process.

**Keywords:** Problem Analysis, Debt Collection Practices, the Debt Collection Act B.E. 2558

**CITATION INFORMATION:** Thongpayup, J., Charoenkampee, A., & Samngamya, W. (2025). Legal Analysis of Debt Collection Practices under the Debt Collection Act B.E. 2558. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(10), 100

## การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของการดำเนินการทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการติดตามหนี้ พ.ศ.2558

จิรวรรณ ทองพายัพ<sup>1</sup>, อาทร เจริญคัมภีร์<sup>1</sup> และ วุฒิกรเดช สามงามยา<sup>1\*</sup>

1 คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข; thongsooksaraban@gmail.com (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558 โดยเฉพาะในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีผลต่อการกำหนดความรับผิดชอบและอัตราโทษทางอาญา ปัญหาหลักที่พบ ได้แก่ ความไม่เหมาะสมของช่วงเวลาและจำนวนครั้งในการติดต่อทวงถามหนี้ที่อาจละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ และการกำหนดอัตราโทษที่ไม่สามารถยับยั้งหรือป้องปรามการกระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า ควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 ให้กำหนดช่วงเวลาการติดต่อใหม่เป็นวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 09.00-18.00 น. และวันหยุดราชการ เวลา 09.00-12.00 น. พร้อมจำกัดจำนวนการติดต่อไม่เกิน 3 ครั้งต่อวัน เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ควรปรับเพิ่มอัตราโทษปรับในมาตรา 36, 37 และ 44 โดยเพิ่มโทษปรับเป็น 4 เท่า สำหรับบุคคลธรรมดา และ 2 เท่า สำหรับนิติบุคคล เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งนี้ ยังเสนอให้เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” ตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น การห้ามประกอบอาชีพหรือการเรียกประกันหลักทรัพย์ เพื่อให้ใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยให้พนักงานอัยการหรือผู้เสียหายสามารถร้องขอให้ศาลพิจารณาใช้มาตรการดังกล่าวได้ การแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอข้างต้นจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และส่งเสริมความเป็นธรรมในกระบวนการติดตามทวงถามหนี้

**คำสำคัญ:** การวิเคราะห์ปัญหา, การดำเนินการทวงถามหนี้, พระราชบัญญัติการติดตามหนี้ พ.ศ.2558

**ข้อมูลอ้างอิง:** พันธุ์. (2568). การวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของการดำเนินการทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการติดตามหนี้ พ.ศ.2558. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 3(10), 100

## บทนำ

สภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมที่เน้นการบริโภคนิยม โดยไม่อยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค และยุติธรรม ลูกหนี้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ ประกอบกับภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรี ทำให้การเจริญเติบโตของภาคธุรกิจมีการแข่งขันกัน โดยนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนมีกำลังการซื้อ และเกิดการใช้จ่ายหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจและเกิดการลงทุนมากขึ้น การกู้ยืมเงินหรือขอเครดิตเพื่อนำมาใช้สอยในครัวเรือนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ

ดังนั้น ระบบสินเชื่อส่วนบุคคล การกู้ยืมเงิน หรือการซื้อขายสินค้าและบริการซึ่งก่อหนี้ขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่าการขยายตัวของรายได้ การอุปโภคบริโภคภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ซึ่งต่อมาสังคมในปัจจุบันเกิดปัญหาภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น จนทำให้เกิดปัญหาการผิดนัดชำระหนี้สำหรับการกู้ยืมเงิน เกิดปัญหาหนี้สินของครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้น และเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

อีกทั้งปัญหาในการติดตามทวงถามหนี้โดยใช้วิธีการที่เป็นการละเมิดต่อสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ เช่น การใช้วิธีการที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การใช้ความรุนแรง ทำร้ายร่างกาย ทำให้เสียชื่อเสียงและทรัพย์สิน ช่มชู้ หลอกหลวงว่าจะดำเนินคดี เพื่อเป็นมาตรการกดดัน บีบบังคับให้ลูกหนี้จ่ายหนี้คืน ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน

ปัญหาหนี้สินของประชาชน มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากปัญหาระดับครัวเรือนกลายเป็นปัญหาระดับชาติ เนื่องจากส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ หากประชาชนมีหนี้สินมากขึ้น ทำให้ความสามารถในการใช้จ่ายเงินเพื่อการบริโภคของประชาชนลดลง เกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง และมีผลกระทบต่อเนื่อง เช่น ความเครียด ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น และเมื่อมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น ความสามารถในการชำระคืนลดลง ลูกหนี้จำนวนมากไม่สามารถชำระคืนได้ตรงตามเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญา เจ้าหนี้เกิดความเสียหายเนื่องจากไม่ได้รับชำระหนี้ การติดตามทวงถามหนี้ด้วยตนเอง หรือตัวแทน ทำให้เจ้าหนี้หรือตัวแทนใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะทำให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืน โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้อง และละเมิดสิทธิต่างๆ ของลูกหนี้ เช่น การติดต่อลูกหนี้โดยไม่คำนึงว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมหรือไม่ การใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม การทวงหนี้โดยใช้โทรศัพท์ซ้ำๆ ต่อเนื่อง อันก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญและเป็นการคุกคามลูกหนี้ หรือใช้อำนาจอันมิชอบด้วยกฎหมายต่อลูกหนี้ ซึ่งอาจถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครองลูกหนี้มิให้ถูกติดตามทวงถามหนี้ชำระหนี้ โดยวิธีการที่ถือได้ว่าเป็นการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ในการที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปกติสุข ซึ่งได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงมีการตราพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ออกมาใช้บังคับ ซึ่งสามารถคุ้มครองลูกหนี้ได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่ครอบคลุม จึงต้องศึกษาวิเคราะห์ห้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ในประเด็นที่ยังเป็นปัญหาโดยมีความมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของการดำเนินการทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการติดตามหนี้ พ.ศ.2558 และศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงพระราชบัญญัติการติดตามหนี้ พ.ศ.2558 ให้เหมาะสมในการบังคับใช้

## การทบทวนวรรณกรรม

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 เป็นกฎหมายที่มีบทบาทสำคัญในการคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา จากการถูกทวงถามหนี้โดยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ละเมิดสิทธิ หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ โดยมีเจตนารมณ์หลักเพื่อควบคุมพฤติกรรมของผู้ทวงถามหนี้ให้เป็นไปตามหลักความเหมาะสมและไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ กฎหมายฉบับนี้กำหนดนิยามของ “ผู้ทวงถามหนี้” ให้ครอบคลุมทั้งเจ้าหนี้โดยตรง ผู้รับมอบอำนาจ และผู้ประกอบการธุรกิจทวงถามหนี้ที่จดทะเบียนถูกต้อง โดยมีข้อกำหนดให้ผู้ประกอบการจัดตั้งกล่าวต้องจดทะเบียนกับนายทะเบียน และหากถูกปฏิเสธการจดทะเบียนก็สามารถอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ ประกอบด้วย หลักเกณฑ์ในการติดต่อทวงถามหนี้ เช่น การติดต่อทางโทรศัพท์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต้องอยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสม คือ วันจันทร์ถึงศุกร์ระหว่างเวลา 08.00-20.00 น. และวันหยุดราชการระหว่างเวลา 08.00-18.00 น. โดยต้องติดต่อผ่านสถานที่ที่ลูกหนี้แจ้งไว้เท่านั้น หากไม่สามารถติดต่อได้ตามสถานที่นั้น ผู้ทวงถามหนี้สามารถติดต่อผ่านภูมิลำเนา ถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงานของลูกหนี้ได้ตามสมควร นอกจากนี้ยังมีข้อห้ามสำคัญ เช่น ห้ามใช้ความรุนแรง ช่มชู้ ดูหมิ่น เปิดเผยข้อมูลหนี้ต่อบุคคลอื่น หรือแอบอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือทนายความเพื่อกดดันให้ชำระหนี้ รวมถึงห้ามเรียกเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่ได้ตกลงไว้ล่วงหน้า และห้ามใช้วิธีการติดต่อที่เปิดเผยสถานะหนี้ของลูกหนี้อย่างไม่เหมาะสม เช่น การส่งไปรษณียบัตรหรือเอกสารเปิดเผย

พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ โดยเฉพาะในยุคที่การบริโภคและการกู้ยืมเงินกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน อย่างไรก็ตาม แม้กฎหมายจะมีบทบัญญัติที่ชัดเจนแต่ในทางปฏิบัติยังพบปัญหา เช่น การตีความนิยามที่ไม่ครอบคลุม การขาดกลไกตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และบทลงโทษที่อาจยังไม่เพียงพอในการยับยั้งพฤติกรรมละเมิดสิทธิของผู้ทวงถามหนี้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมเพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้เป็นไปอย่างแท้จริง

## วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเน้นการวิเคราะห์เนื้อหาทางกฎหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 และประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยการศึกษากฎหมายหลัก ได้แก่ พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงระเบียบและประกาศของหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลการทวงถามหนี้

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เช่น วิทยานิพนธ์ บทความวิจัย หนังสือกฎหมาย และคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์แนวทางการตีความและการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีการศึกษาข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค กรมการปกครอง และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการทวงถามหนี้ในประเทศไทย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อจำกัดของกฎหมาย การละเมิดสิทธิของลูกหนี้ และช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย

## สรุปและอภิปรายผล

มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการทวงถามหนี้ในปัจจุบันยังคงไม่เพียงพอกับปัญหาที่เกิดขึ้น ถึงแม้ว่าที่ผ่านมาภาครัฐได้ออกมาตรการ หรือการตรากฎหมายออกมาเพื่อคุ้มครอง เยียวยาให้กับผู้ได้รับผลกระทบก็ตาม แต่ก็ยังคงมีประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งประเด็นปัญหาที่ได้ทำการศึกษามีดังต่อไปนี้

จากภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ประชาชนแบกรับภาระค่าครองชีพสูงขึ้น เช่น ทำให้ลูกหนี้มีต้นทุนหมุนเวียนไม่ทัน และไม่สามารถชำระหนี้ได้ แบบการติดตามทวงถามหนี้อย่างไม่เหมาะสมจึงเกิดขึ้น และทำให้เกิดปัญหาระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้รุนแรงขึ้น ปัญหาเกิดจากด้านภาครัฐ ผู้ประกอบการสินเชื่อ และด้านลูกหนี้ สถาบันการเงินใช้กลยุทธ์ทางการตลาดให้บริการที่สะดวก รวดเร็วขึ้น และรัฐผ่อนปรนให้เกิดการให้สินเชื่อได้ง่ายขึ้น รวมถึงประชาชนขาดวินัยในการใช้เงินเกินตัว ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพ ได้บัญญัติไว้ เช่น ที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายตามมาตรา 32 ที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิ หรือการนำ

ข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะตามมาตรา 33 ที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับเสรีภาพในเคหสถาน การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองจะกระทำมิได้

มาตรา 36 ที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใดๆ การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมถึงการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เป็นต้น

การคุ้มครองสิทธิในความเป็นส่วนตัว (Right of Privacy) สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิในความเป็นส่วนตัว หมายถึง สิทธิที่ทำให้บุคคลนั้นๆ มีสถานะรอดพ้นจากการถูกติดตามหรือการรบกวน โดยมีอิสระในการดำรงชีวิต ซึ่งจะต้องไม่ขัดกับกฎหมาย โดยขอบเขตของสิทธินี้ขึ้นกับสภาพสังคม วัฒนธรรม และความต้องการส่วนตัวของบุคคลนั้นๆ

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีแนวคิดมาจาก Common Law คือ สังคมเป็นผู้กำหนดมาตรฐานทางศีลธรรม โดยรัฐเป็นผู้บัญญัติกฎหมายอาญาขึ้นเพื่อความสงบสุขของสังคม จึงเป็นการลงโทษบุคคลที่กระทำความผิดที่เป็นอันตรายต่อสังคม หรือเกิดผลกระทบที่ร้ายแรงต่อบุคคลอื่น ลักษณะเป็นความผิดได้ด้วยตัวของมันเองอย่างเห็นได้ชัด (Mala in Se) ปัจจุบันใช้หลักการกระทำที่มีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และรัฐเป็นผู้บัญญัติความผิด (Mala Prohibita)

โทษทางอาญา หมายถึง การที่ผู้มีอำนาจในการลงโทษตามกฎหมาย กำหนดลงโทษผู้กระทำความผิด ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันกระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อความสงบสุขและชอบธรรมแก่สังคม

โทษจึงต้องสร้างความเกรงกลัวต่อบุคคลผู้กระทำความผิด เช่น มาตรา 2 กำหนดว่า บุคคลใดจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษตามกฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อป้องกันและคุ้มครองความสงบเรียบร้อยของสังคม

ซึ่งทฤษฎีการลงโทษ (Punishment Theory) เป็นมาตรการการลงโทษเพื่อคุ้มครองสังคม โดยให้บุคคลปฏิบัติตามกฎหมายที่รัฐเป็นผู้มีอำนาจต่อผู้กระทำละเมิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อยับยั้ง ควบคุมอาชญากรรม ตามทฤษฎีการลงโทษ 2 ทฤษฎี ดังนี้

1) ทฤษฎีทดแทน (Retribution Theory) คือ การลงโทษเป็นสิ่งที่คู่สัญญากระทำความผิด หรือผู้จงใจกระทำให้ได้รับโทษทางอาญาให้เหมาะสมตามสภาพความหนักเบาของการกระทำความผิดนั้น เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเหมาะสม โดยนำเอาสิ่งอื่นๆ ได้นอกจากความผิดของการกระทำเข้ามาพิจารณากำหนดโทษด้วย ตามทฤษฎีทดแทนมีเงื่อนไข 1) เพื่อทดแทนความรู้สึกของผู้เสียหายซึ่งสูญเสียไปจากการกระทำความผิด (Vindication) 2) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม (Fairness) 3) เพื่อลงโทษตามสัดส่วนของความร้ายแรงของความผิด (Proportionality of Punishment)

ทฤษฎีทดแทนดังกล่าวจึงเป็นแนวคิดเรื่องความยุติธรรม เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย ตามหลักที่ว่าความรุนแรงหรือปริมาณของโทษของผู้กระทำความผิดควรได้รับความเหมาะสมตามสัดส่วนความเสียหายที่ได้กระทำลงไป โดยโทษที่ผู้กระทำได้รับต้องได้สัดส่วนพอดีกับสภาพและความหนักเบาของความผิดนั้น

2) ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utilitarian Theory) เป็นทฤษฎีที่ป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดขึ้นอีกในภายภาคหน้าโดยมองลักษณะทางสังคม เช่น มนุษย์พยายามหาความพอใจโดยการหลีกเลี่ยง และสังคมต้องดำเนินการตามกฎหมาย เป็นต้น โดยแบ่งออกเป็น 1) การข่มขู่หรือยับยั้ง (Deterrence) 2) การตัดโอกาสการกระทำผิดอีก (Incapacitation)

3) การแก้ไขหรือฟื้นฟูจิตใจผู้กระทำความผิด (Reformation and Rehabilitation)

จากทฤษฎีอรรถประโยชน์ดังกล่าว เป็นการลงโทษเพื่อลดจำนวนผู้กระทำความผิด โดยเป็นวิธีการไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดนั้นซ้ำอีก เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยไม่ให้เกิดอันตรายต่อสังคม

จากผลของการศึกษาข้างต้น สามารถที่จะสรุปประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ที่ได้ทำการศึกษามีดังต่อไปนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับข้อกำหนดเรื่องระยะเวลาและจำนวนครั้งในการทวงถามหนี้

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองการเป็นส่วนตัวของลูกหนี้ในเรื่องของเวลาและจำนวนครั้งในการทวงถามหนี้ นั้นเห็นได้ว่าลูกหนี้ถูกละเมิดสิทธิการเป็นส่วนตัวอยู่บ้าง เช่น เรื่องการกำหนดเวลาในการติดตามทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ที่ได้บัญญัติให้เจ้าหนี้หรือผู้ทวงถามหนี้ ทวงถามหนี้โดยการติดต่อโดยบุคคล โทรศัพท์ อีเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นๆ ได้ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 8.00 นาฬิกา ไปจนถึงเวลา 20.00 นาฬิกา และในวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา 8.00 นาฬิกา ไปจนถึงเวลา 18.00 นาฬิกา หากไม่สามารถติดต่อตามเวลาดังกล่าวได้ หรือช่วงเวลาดังกล่าวไม่เหมาะสม หรือจำนวนครั้งที่ติดต่อไม่เหมาะสม ให้ติดต่อได้ตามจำนวนครั้งที่เหมาะสม แต่ในช่วงเวลาดังกล่าวลูกหนี้อาจใช้เวลาไปกับครอบครัว หรือทำธุระส่วนตัว เช่น ดูแลบิดามารดา ทานข้าวกับครอบครัว รับส่งบุตรไปโรงเรียน หรือไปทำงาน เป็นต้น ซึ่งเวลาดังกล่าวในช่วงเช้าก็เป็นเวลาที่รับแรงสำหรับการเดินทาง ไม่ว่าจะต้องบุตรหรือไปทำงาน และในเวลาช่วงเย็นที่เลิกงานของลูกหนี้ ลูกหนี้อาจจะต้องรับแรงในการเดินทางกลับ หรือทำธุระส่วนตัว หรือทำธุระอื่นๆ หลังจากที่ยกกลับมาถึงบ้าน โดยในเวลาช่วงเช้าตั้งแต่เวลา 8.00 นาฬิกา จนถึงเวลา 9.00 นาฬิกา และในเวลาเย็นตั้งแต่เวลา 17.00 เป็นต้นไป ควรจะเป็นเวลาส่วนตัวของลูกหนี้ การดำเนินการติดตามทวงถามช่วงเวลาดังกล่าวอาจจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของลูกหนี้ และการติดตามทวงถามด้วยจำนวนครั้งที่ไม่เหมาะสม อาจจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนตัวของลูกหนี้ได้ เนื่องจากความเหมาะสมของเจ้าหนี้กับลูกหนี้ไม่เหมือนกัน ความเหมาะสมของเจ้าหนี้หรือผู้ติดตามทวงถามหนี้จะไม่เหมาะสมหรือละเมิดสิทธิส่วนตัวของลูกหนี้ได้ เพราะเจ้าหนี้ก็มีความประสงค์ที่จะติดตามทวงถามหนี้ให้สำเร็จ โดยบางครั้งอาจไม่ได้คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวหรือความเหมาะสมของลูกหนี้ ดังนั้น เวลาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 9 จึงอาจเป็นเวลาที่รบกวนสิทธิส่วนบุคคลที่ลูกหนี้ควรได้ใช้เวลาดังกล่าวตามปกติสุขของลูกหนี้ เนื่องจากในช่วงเวลา 18.00 ถึง 20.00 เป็นช่วงเวลาที่ลูกหนี้ต้องเดินทางกลับบ้าน และใช้เวลาในการดำเนินการส่วนตัว หรือทำกิจธุระอื่นๆ กับครอบครัว รวมถึงช่วงเวลา 16.00 ถึง 18.00 นาฬิกา ในวันหยุดราชการด้วย ซึ่งแท้จริงแล้ววันหยุดของลูกหนี้ควรได้ธุระส่วนตัว หรือได้มีเวลาพักผ่อนกับครอบครัว การติดตามทวงถามหนี้ในช่วงเวลาดังกล่าว จึงอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ ยังเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ และการกำหนดให้สามารถติดตามหนี้ได้ตามจำนวนครั้งที่เหมาะสม เนื่องจากความเหมาะสมของลูกหนี้กับผู้ประกอบการทวงถามหนี้ไม่เหมือนกัน เช่น การโทรศัพท์เพื่อทวงถามหนี้จำนวน 3 ครั้งต่อวัน เจ้าหนี้หรือผู้รับจ้างทวงถามหนี้เห็นว่าเป็นจำนวนครั้งที่เหมาะสม แต่ลูกหนี้เห็นว่าจำนวนครั้งที่โทรทวงถามนั้นเป็นจำนวนที่มากและรบกวนสิทธิของลูกหนี้ เป็นต้น

## 2) ปัญหาในกรณีผู้กระทำความอาญาเป็นนิติบุคคล

พระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ได้กำหนดอัตราโทษอาญาของผู้กระทำความผิดทั้งที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดาและผู้กระทำความผิดที่เป็นนิติบุคคล ทั้งนี้ นิติบุคคลซึ่งเป็นบุคคลตามกฎหมายตั้งขึ้น ไม่มีตัวตน หรือไม่มีสิ่งมีชีวิต แต่แสดงออกโดยคณะบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดา เช่น กรรมการผู้จัดการ กรรมการผู้บริหาร เป็นต้น ดังนั้น หากบุคคลธรรมดาดังกล่าวได้กระทำการอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดาดังกล่าวได้กระทำการนอกขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล ผลการกระทำผิดและความรับผิดชอบของนิติบุคคลก็จะแตกต่างกันไป ดังนี้

### 2.1) บุคคลธรรมดาได้กระทำการอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล

การกระทำของบุคคลธรรมดาดังกล่าวจึงเป็นการกระทำของนิติบุคคลที่เป็นตัวการ โดยหากบุคคลธรรมดาดังกล่าวกระทำตามวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นๆ หรือเป็นตัวแทนกระทำการแทนตัวการ หากเกิดกรณีมีความผิดขึ้น ก็ถือได้ว่านิติบุคคลดังกล่าวเป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา 820 ที่บัญญัติไว้ว่า “ตัวการย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลายอันตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน” หรือกรณีเป็นตัวแทนเขตดำเนินการ ตามมาตรา 821 ที่บัญญัติไว้ว่า “บุคคลผู้ใดเขตบุคคลอีกคนหนึ่งออกแสดงเป็นตัวแทนของตนก็ดี รู้แล้วยอมให้บุคคลอีกคนหนึ่งเขตตัวเขาเองออกแสดงเป็นตัวแทนของตนก็ดี ท่านว่าบุคคลผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกผู้สุจริต เสมือนว่าบุคคลอีกคนหนึ่งนั้นเป็นตัวแทนของตน” นิติบุคคลที่เป็นตัวการต้องรับผิดชอบเพียงอย่างเดียวกับคณะบุคคล ซึ่งเป็นตัวแทนที่กระทำการภายในขอบเขตอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

## 2.2) บุคคลธรรมดาตั้งกล่าวได้กระทำการนอกขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล

โดยหากบุคคลธรรมดาดำเนินการนอกขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคล บุคคลธรรมดาตั้งกล่าวต้องรับผิดชอบเพิ่มเติมจำนวนต่อบุคคลภายนอก และนิติบุคคลด้วย ตามมาตรา 823 บัญญัติไว้ว่า “ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนองทำเหมือนชอบอำนาจก็ดี ท่านว่าย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น ถ้าตัวการไม่ให้สัตยาบัน ท่านว่าตัวแทนย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกโดยลำพังตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายนอกนั้นได้รู้ถือว่าตนทำการโดยปราศจากอำนาจหรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ”

ดังนั้น นิติบุคคลนั้นควรต้องรับผิดชอบแตกต่างหากจากคณะบุคคล ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า การกระทำใดๆ ก่อให้เกิดผลผูกพันนิติบุคคล ต้องกระทำโดยผู้แทนนิติบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้กระทำการแทนโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันแทนนิติบุคคล ตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังต่อไปนี้:

มาตรา 797 บัญญัติไว้ว่า “อันว่าสัญญาตัวแทนนั้น คือ สัญญาซึ่งให้บุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ตัวแทน มีอำนาจทำการแทนบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าตัวการ และตกลงจะทำการดังนั้น อันความเป็นตัวแทนนั้นจะเป็นโดยแต่งตั้งแสดงออกชัดหรือโดยปริยายก็ย่อมได้”

มาตรา 798 บัญญัติไว้ว่า “กิจการอันใดท่านบังคับไว้โดยกฎหมายว่าต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้นก็ต้องทำเป็นหนังสือด้วย กิจการอันใดท่านบังคับไว้ว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้นก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

มาตรา 807 บัญญัติไว้ว่า “ตัวแทนต้องทำการตามคำสั่งแสดงออกชัดหรือโดยปริยายของตัวการ เมื่อไม่มีคำสั่งเช่นนั้น ก็ต้องดำเนินตามทางที่เคยทำกันมาตามกิจการค้าขายอันเขาให้ตนทำอยู่นั้น”

ดังนั้น นิติบุคคลกระทำความผิด หรือบุคคลธรรมดาที่ดำเนินการแทนนิติบุคคล ต้องควรรับผิดชอบร่วมกันด้วย โดยการกระทำเยี่ยงตัวการ ตัวแทน ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน ระหว่างคณะบุคคลกับนิติบุคคลดังกล่าวตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 มาตรา 63 ที่กำหนดให้ในกรณีที่ทำงหุนส่วน บริษัท หรือนิติบุคคลอื่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลที่รับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

จึงเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดให้คณะบุคคล ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งต้องรับผิดชอบในการกระทำความผิดนั้น ต้องร่วมกันรับผิดชอบกับนิติบุคคล ในกรณีที่ดินิติบุคคลกระทำผิดอาญา ทั้งในกรณีที่ดินิติบุคคลกระทำผิดตามกฎหมายนั้นๆ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าไม่ได้ร่วมกระทำผิด ซึ่งเป็นการผลัการพิจารณาพิสูจน์

## 3) ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษอาญา ในกรณีผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดา

โทษอาญาที่กฎหมายในพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 นี้ รัฐได้กำหนดบทบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบแทนผู้กระทำความผิดอย่างสาสมกับความผิดที่เขากระทำลง (Retribution) เพื่อข่มขู่ไม่ให้มีการกระทำความผิดเป็นการป้องกันไม่ให้กระทำความผิด (Deterrence) เพื่อแก้ไข ปรับปรุงให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้ตามปกติ (Rehabilitation) และเพื่อป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากการกระทำความผิด (Community Protection) ทั้งหมดนี้เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยกฎหมายอาญากำหนดความผิดและโทษโดยรัฐเป็นผู้บัญญัติ เพื่อใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่กระทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนในประเทศ

โทษอาญาที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 นั้น เห็นได้ว่าการเหมาะสมตามความหนักเบากับความร้ายแรงของความผิด โดยการกระทำความผิดบางกรณีลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน และในบางกรณีลงโทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี บางกรณีทั้งจำทั้งปรับ แต่ไม่เกิน 500,000 บาท จำต้องพิจารณาว่าโทษดังกล่าวทดแทนความรู้สึกของผู้เสียหายผู้ได้รับผลร้ายจากการกระทำความผิดและเป็นธรรมหรือไม่ ซึ่งตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ กำหนดอัตราโทษ กล่าวคือ ผู้รับจ้างทวงถามหนี้เป็นปกติธุระต้องไปจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

ต่อนายทะเบียนด้วย หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ รวมทั้งห้ามติดตามทวงถามหนี้กับบุคคลอื่นโดยแจ้งให้บุคคลอื่นทราบถึงความเป็นหนี้ ห้ามใช้ข้อความหรือเครื่องหมายหรือสื่ออื่นใดที่สื่อให้เข้าใจว่าเป็นการติดต่อทวงหนี้ ห้ามทวงถามหนี้โดยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้วาจาหรือภาษาที่เป็น การดูหมิ่นลูกหนี้ให้ผู้อื่น หรือเปิดเผยความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องทราบ เป็นต้น

ในกรณีเจ้าหน้าที่ทวงถามหนี้โดยฝ่าฝืนข้อกำหนดในการทวงถามหนี้ โดยการนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้บังคับแก่บุคคลซึ่งกระทำการทวงถามหนี้ โดยวิธีการที่ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้

วิธีการเพื่อความปลอดภัย หมายความว่า วิธีการต่างๆ ที่บุคคล สถาบันต่างๆ หรือรัฐ นำมาใช้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยของเอกชน สถาบัน ทรัพย์สิน สังคม เป็นต้น การลงโทษทางอาญาอาจนำมาตรการ (Measures of Safety) เพื่อความปลอดภัยมาใช้เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันไม่ให้มีการกระทำผิดอีกในอนาคต ถึงแม้ว่าการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยจะไม่ใช้โทษทางอาญา แต่เป็นมาตรการบังคับ (Sanction) ทางอาญาที่มีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีป้องกันสังคม (Social Defense Theory) ซึ่งทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญากำหนดขึ้นเพื่อความปลอดภัยของสังคม วิธีการเพื่อความปลอดภัยสามารถแบ่งประเภทได้ 5 ประเภท ตามมาตรา 39 ถึงมาตรา 50 ของประมวลกฎหมายอาญา คือ

- 1) เป็นมาตรการเพื่อเป็นการคุ้มครอง
- 2) การห้ามเข้าเขตกำหนดหรือห้ามเข้าพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง
- 3) การเรียกประกันทัณฑ์บน
- 4) การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง
- 5) มาตรการที่เป็นการบำบัดแก้ไข

จึงเห็นได้ว่า วิธีการเพื่อความปลอดภัยดังกล่าว สามารถนำมาใช้บังคับบุคคลที่ฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการติดตามทวงถามหนี้ได้ โดยนำวิธีการเพื่อความปลอดภัย เรื่องการห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง หรือเรื่องการเรียกประกันทัณฑ์บน มาใช้กับนิติบุคคลผู้กระทำความผิดได้ โดยอาจยกเลิกใบอนุญาตประกอบกิจการทั้งหมด หรือการยกเลิกชั่วคราวตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด มาเป็นบทบัญญัติเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ได้ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดมิให้เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ หรือผู้ติดตามทวงถามหนี้แทน หรือผู้รับมอบอำนาจดำเนินการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 เพื่อไม่ให้มีการกระทำผิดขึ้นอีกในภายภาคหน้า วิธีการเพื่อความความปลอดภัยจึงเป็นแนวทางการป้องกันกระทำผิด และประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าการจำคุก จึงเป็นมาตรการเยียวยาและป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากการกระทำผิดในอนาคต หรือเพื่อความปลอดภัยจากการกระทำผิดที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคตของผู้กระทำผิดในด้านอาญา

จากสภาพปัญหาของการศึกษาครั้งนี้ จึงเห็นได้ว่า การติดตามทวงถามหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 ในข้อกำหนดเรื่องเวลาติดตามทวงถามหนี้และจำนวนครั้งที่ติดต่อทวงถามยังไม่เหมาะสมให้ตรงหลักสิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากการติดต่อโดยบุคคล โทรศัพท์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น ให้ติดต่อในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 8:00 นาฬิกา ถึง 20:00 นาฬิกา และติดต่อในวันหยุดราชการ เวลา 8:00 นาฬิกา ถึง 18:00 นาฬิกา เป็นช่วงเวลาที่ ไม่เหมาะสม และเป็นการรบกวนสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ เนื่องจากเป็นช่วงที่ลูกหนี้ทำกิจธุระ เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นช่วงเวลาดังกล่าวจึงไม่เหมาะสมสำหรับการติดตามทวงถามลูกหนี้ และในเรื่องของจำนวนครั้งที่ติดต่อให้ติดต่อตามความเหมาะสม ก็ควรกำหนดจำนวนครั้งสำหรับติดต่อที่ชัดเจนเพื่อให้ลูกหนี้รับทราบและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อน รำคาญใจ หรือเกิดความเสียหาย

สำหรับอัตราโทษที่กำหนดไว้ในความผิดฐานต่างๆ ตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 มีโทษทางอาญาตามความหนักเบาที่แตกต่างกันตามความร้ายแรงของการกระทำความผิด แต่ยังมีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเนื่องจากผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวต่อบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติทวงถามหนี้ พ.ศ.2558 นี้ ที่กำหนดให้ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของความผิดที่ได้กระทำขึ้น (Proportionality of punishment) ตามทฤษฎีทดแทน (Retribution

Theory) เพื่อป้องกันการกระทำความผิด และเพื่อความปลอดภัยจากการกระทำความผิดของสังคม แต่ไม่ได้มีการแบ่งแยกอัตราโทษความผิดของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคลแยกต่างหากจากกัน

การใช้มาตรการอื่นเสริมหรือแทนการลงโทษอาญา โดยนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้แก่บุคคลธรรมดา ได้มีเพียงแต่การห้ามเข้าไปในท้องที่หรือสถานที่ที่กำหนดไว้ การเรียกประกันทัณฑ์บน และการห้ามประกอบอาชีพบางอย่างเท่านั้น

### ข้อเสนอแนะ

ควรเพิ่มเติม แก้ไข มาตรา 9 เรื่องเวลาในการติดต่อ โดยบุคคล โทรศัพท์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นๆ โดยกำหนดให้ติดต่อในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 9:00 นาฬิกาถึง 18:00 นาฬิกา และติดต่อในวันหยุดราชการ เวลา 9:00 นาฬิกาถึง 12:00 นาฬิกา และกำหนดจำนวน 3 ครั้งต่อวัน เพื่อให้เกิดความชัดเจน แน่นนอน เป็นมาตรการให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ติดตามทางตามหนี้ยี่ปฏิบัติได้ถูกต้อง และไม่เป็นการรบกวนสิทธิส่วนตัวของลูกหนี้ยี่ ป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทางตามหนี้ยี่ พ.ศ.2558 เพื่อให้ผลบังคับใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบังคับใช้ได้จริง ไม่ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของลูกหนี้ยี่ และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ลูกหนี้ยี่ และมีมาตรการแนวทางปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้การติดตามทางตามหนี้ยี่เหมาะสมต่อไป

ควรเพิ่มเติมอัตราโทษปรับที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 มาตรา 37 และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติทางตามหนี้ยี่ พ.ศ. 2558 โดยในกรณีความผิดที่เกิดจากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นบุคคลธรรมดา ควรเพิ่มเติมโทษปรับ เป็นสี่เท่าของอัตราโทษปรับตามพระราชบัญญัตินี้ และในกรณีความผิดที่เกิดจากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้เพิ่มโทษปรับเป็นสองเท่าของอัตราโทษปรับสำหรับผู้กระทำความผิดที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจกระทำการนั้น เพื่อให้บุคคลธรรมดาที่เป็นผู้ดำเนินการแทนนิติบุคคลกระทำการให้ถูกต้อง และให้เกิดความกลัวเกรงไม่กระทำความผิดดังกล่าว

ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติในเรื่องของการกำหนดโทษของพระราชบัญญัติทางตามหนี้ยี่ พ.ศ.2558 ในเรื่องการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติทางตามหนี้ยี่ พ.ศ.2558 นี้ ให้พนักงานอัยการเห็นสมควร หรือผู้เสียหายร้องขอ ขอให้ศาลพิพากษา หรือสั่งให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างใดแก่ผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยให้พนักงานอัยการ หรือทนายความของผู้เสียหายบรรยายข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุสมควรที่ศาลควรจะพิจารณาพิพากษาหรือสั่งให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยบังคับแก่ผู้กระทำความผิด โดยบรรยายคำฟ้องและคำขอท้ายฟ้องอย่างชัดเจน

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติทางตามหนี้ยี่ พ.ศ.2558 ตามข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นนี้ จะส่งผลให้ลูกหนี้ยี่ได้รับสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล ไม่มีบุคคลใดรบกวนสิทธิส่วนบุคคลดังกล่าวอันเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอีก และนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการหรือผู้รับจ้างทางตามหนี้ยี่ รวมถึงกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้กระทำการแทนของนิติบุคคลที่เป็นบุคคลธรรมดา เกรงกลัวต่อกฎหมาย ไม่กล้ากระทำความผิด หรือควบคุมดูแลการกระทำที่อยู่ภายใต้การดูแลของตนไม่ให้เกิดการกระทำความผิดขึ้น อีกทั้งบุคคลใดกระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลก็ดี หรือบุคคลธรรมดาก็ดี กระทำความผิดต่อกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้ บุคคลนั้นๆ ควรได้รับการลงโทษปรับอย่างเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล และศาลอาจพิจารณาพิพากษาคดีหรือสั่งให้อยู่ภายใต้บังคับของวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยห้ามประกอบการชั่วคราวหรือตลอด หรือประกันทัณฑ์บนตามที่ศาลเห็นสมควรได้ การเพิ่มเติมมาตรการต่างๆ ที่ได้กล่าวมานี้ ส่งผลให้มาตรการทางกฎหมายติดตามทางตามหนี้ยี่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้นต่อไป

### เอกสารอ้างอิง

กัญญ์วิเศษสิงห์. (2560). *ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการติดตามทางตามหนี้ยี่กู้ยืมเงินนอกระบบ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์คณะนิติศาสตร์ปริัติ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ศาลรัฐธรรมนูญ. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <https://www.constitutionalcourt.or.th>.

ศิริรัตน์ โจรินทร์พร. (2558). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2565). คำอธิบายประกอบพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558. สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (มปป.). ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (มปป.). ประมวลกฎหมายอาญา. สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (2566). แนวทางการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคด้านการทวงถามหนี้. สืบค้นจาก <https://www.ocpb.go.th>.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2565). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาส 4 ปี 2565. กระทรวงการคลัง. สืบค้นจาก <https://www.fpo.go.th>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). รายงานภาวะหนี้สินครัวเรือนของประเทศไทย. สืบค้นจาก <https://www.nso.go.th>.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2558). พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558. ราชกิจจานุเบกษา. สืบค้นจาก <https://www.ratchakittha.soc.go.th>.

สำนักวิจัยและพัฒนา. (2565). การวิเคราะห์เนื้อหาทางกฎหมาย: แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพิศ ประณีตพลกรัง. (2558). กฎหมายว่าด้วยการทวงถามหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: อินเทอร์เน็ต.

สุรศักดิ์ มีบัว. (2561). การทวงหนี้อย่างไรให้ชอบด้วยพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 9(2), 258-274.

อุทิศ จิตรทะวงศ์. (2559). ปัญหาการทวงถามหนี้ตามพระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ.2558: ศึกษากรณีการคุ้มครองลูกหนี้นิติบุคคล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ.

**Data Availability Statement:** The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

**Conflicts of Interest:** The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

**Publisher's Note:** All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.



**Copyright:** © 2025 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).